

คู่มือพัฒนางานในหน้าที่ของพนักงานมหาวิทยาลัย
งานวินัยนักศึกษา

นางชนิภักดิ์ ครุชาตรี

ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ระดับปฏิบัติการ เลขที่ตำแหน่ง ๕๖๐๒๓๐๑
งานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

คู่มือพัฒนางานในหน้าที่ของพนักงานมหาวิทยาลัย

งานวินัยนักศึกษา

นางชนิภักดิ์ ครุชาตรี

ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ระดับปฏิบัติการ เลขที่ตำแหน่ง ๕๖๐๒๓๐๑

งานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

แบบประเมินผลงานเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ของพนักงานมหาวิทยาลัย

๑.ชื่อเจ้าของผลงาน นางชนิภักดิ์ ครุชาติ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ระดับปฏิบัติการ เลขที่ตำแหน่ง ๕๖๐๒๓๐๑ สังกัดงานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

๒.ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

- ๒.๑.หน่วยแนะแนว/ให้คำปรึกษา
- ๒.๒.หน่วยวินัยและพัฒนานักศึกษา
- ๒.๓.หน่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
- ๒.๔.หน่วยศิษย์เก่าสัมพันธ์

๓.ภาระงานที่ได้รับการพัฒนา

๓.๑.งานที่พัฒนา (แก้ไขปัญหา หรือพัฒนางานใดในข้อ ๒)

งานวินัยนักศึกษา

๓.๒.ปัญหา หรือแนวคิดในการพัฒนางาน

สำหรับปัญหาหรือแนวคิดในการพัฒนางานวินัยนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานวินัยนักศึกษา เพื่อให้เป็นรูปแบบและมาตรฐาน และทิศทางเดียวกัน ซึ่งในความหมายของงานวินัยนักศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบ แบบแผน โดยการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ และลงโทษผู้ฝ่าฝืนเพื่อให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และเพื่อพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัยในตนเอง อีกทั้งยังต้องดูแลรับผิดชอบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาให้สามารถศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุขตามอัตภาพจนสำเร็จ การศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ในอนาคต อีกทั้งสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานด้านวินัยนักศึกษาอย่างถูกต้องตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย

๓.๓.วัตถุประสงค์ของการพัฒนา

๑.เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ชยัน อดทน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย

๒.เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพพละนาถัยทั้งร่างกายและจิตใจ ปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม

๓.เพื่อปลูกฝังค่านิยมความรู้ที่ถูกต้องดีงามในสังคมไทยให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

๓.๔.ผลของการปฏิบัติงานก่อนได้รับการพัฒนา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่ในด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุให้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ นักศึกษาขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษา เป็นต้น

จึงทำให้มีผลกระทบไปถึงสภาพความเป็นอยู่และชีวิตจิตใจของนักศึกษา รวมถึงการอบรมสั่งสอนให้ประสบผลสำเร็จในทางวิชาการและพัฒนาบุคลิกภาพให้แก่นักศึกษา

๓.๕.วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาางาน

สำหรับวิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาางานด้านวินัยนักศึกษา มีดังนี้

- ๑.ศึกษาเอกสารประกอบการด้านวินัยนักศึกษา
- ๒.จัดทำเอกสารพัฒนาางานเป็นฉบับร่าง
- ๓.นำเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นต้น และนำเสนอหัวหน้าหน่วยงาน

งานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์

งานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามโครงสร้างของคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ซึ่งได้รับการแบ่งส่วนราชการเป็นงานสายสนับสนุน (สำนักงานคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ ส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อให้เป็นหน่วยงานดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องต่อพันธกิจและการจัดการเรียนการสอน

วิสัยและพัฒนานักศึกษา

มีหน้าที่ ส่งเสริม กำกับ ดูแล ให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ประสานงานกับงานบริการนักศึกษา วิทยาเขตตรัง แจ่งสาขา/หรือผู้เกี่ยวข้องของกรณีนักศึกษากระทำความผิด สรุปผลการดำเนินงานด้านวิสัยและพัฒนานักศึกษา

เป้าหมาย

๑.เชิงปริมาณ

๑.๑ ส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑.๒ การจัดระบบบริหารจัดการที่ดี เพื่อสนับสนุนการพัฒนานักศึกษา

๑.๓ ส่งเสริม พัฒนานักศึกษามีความรู้และตระหนักในกฎระเบียบ วัฒนธรรมประเพณีที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติของบุคคลในสังคม

๑.๔ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบตนเอง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีวินัยในตนเอง เป็นพลเมืองที่ดี และมีส่วนร่วม เสริมสร้าง และจรรโลงความเป็นระเบียบวินัยของสังคม

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นที่ต้องการและเป็นที่ยอมรับของสังคม

๒.๒ นักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเอง เพื่อผู้ที่มีสุขภาพกายดีใจดี มีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๓ นักศึกษาทราบถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยและของสังคมที่พึงปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

๒.๔ นักศึกษามีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง เป็นพลเมืองที่ดี ของสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

การพัฒนาทางด้านวินัยนักศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือที่รู้จักกันในนามมหาวิทยาลัยนั้นเป็นเสมือนชุมพลึง ทางปัญญาของสังคมในแง่การเป็นแหล่งผลิตปัญญา ทั้งในเชิงองค์ความรู้หรือบุคลากร เพื่อตอบสนอง ความต้องการโดยรวม และทั้งเฉพาะด้านของสังคม ทั้งระดับกว้าง ระดับลึกและทั้งมิติที่เป็นนามธรรม ระยะเวลาและรูปธรรมเฉพาะบทบาทและหน้าที่หนักหน่วงและสำคัญยิ่งต่อการตอบสนอง ความต้องการของสังคมจึงนับเป็นภารกิจหลักของ

มหาวิทยาลัย ดังเป็นที่ทราบดีซึ่งหากชุมพลังทางปัญญาเปี่ยมด้วยความลึกซึ้ง หนักแน่น มั่นคง ย่อมนำมาซึ่งการพัฒนาก้าวหน้าอย่างยั่งยืนของสังคมโดยรวมสืบไปในอนาคต เนื่องด้วยอุดมศึกษาเป็นรากฐานของสังคม

การดำเนินการด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร ภารกิจหลักของงานพัฒนานักศึกษาต้องประกอบด้วย

(๑) จัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนในการจัดบริการเพื่อให้บริการนักศึกษา นั้น สถาบันอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงการให้บริการแก่นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางกาย

(๒) ส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษา ในด้านต่าง ๆ เช่น การประเมินตนเอง การเลือกอาชีพ การพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย คุณธรรม จริยธรรม และทักษะการใช้เทคโนโลยี

(๓) ศึกษาและจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการศึกษาและพัฒนานักศึกษา

(๔) ดำเนินกิจการที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีจำนวนนักศึกษาทั้ง ๔ ชั้นปี ประมาณ ๔๒๘ คน การดูแลและปกครองนักศึกษา นั้น ต้องมีมาตรการหรือแนวทาง ระเบียบปฏิบัติที่ใช้ร่วมกันเพื่อให้นักศึกษาสามารถ ดำรงตนอยู่ในสังคมภายในมหาวิทยาลัยได้ โดยเป้าหมายของงานวินัยนักศึกษา คือ เพื่อเผยแพร่ ติความกฎระเบียบ และให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของนักศึกษาตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถระงับพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อรักษาและส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกันสร้างบรรยากาศของการเรียน การสอนและการพัฒนานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษา

ขอบเขตของการพัฒนางานด้านวินัยนักศึกษา

เอกสารการพัฒนางานด้านวินัยนักศึกษาประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ของกลุ่ม งานวินัยและพัฒนานักศึกษา ลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านวินัยนักศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการด้านวินัย นักศึกษา หลักการดำเนินงานด้านวินัยนักศึกษา หลักการสอบสวนวินัยนักศึกษา หลักการลงโทษวินัย นักศึกษา บทบาท อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการวินัยนักศึกษาระดับคณะ และขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยนักศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการสอบสวนวินัยนักศึกษา

เป้าหมายของงานวินัยนักศึกษา

๑) เพื่อพัฒนา เผยแพร่ ติความ กฎ ระเบียบ และให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของ อย่างถูกต้อง

๒) เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของนักศึกษาตามกฎหมาย

๓) เพื่อให้สามารถระงับพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) เพื่อรักษาและส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกันสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนและ การพัฒนานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

๕) เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรับผิดชอบตนเอง มีวินัยในตนเอง เป็นพลเมืองที่ดี และมีส่วนร่วมเสริมสร้างและจรรโลงความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

แนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างวินัยนักศึกษา

๑) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาวินัยนักศึกษา โดยพิจารณาจากปรัชญาของสถาบันและ คุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน

๒) กำหนดค่านิยมร่วมของนักศึกษาในสถาบัน (Core Value) ซึ่งค่านิยมร่วมควรเป็น การพิจารณา ร่วมกันระหว่างนักศึกษากับสถาบัน ควรกำหนดบทบาทของอาจารย์และบุคลากร ในสถาบันที่พึงปฏิบัติเพื่อให้ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษาในสถาบัน

๓) กำหนดบทบาทของนักศึกษาในการประพฤติ ปฏิบัติตนในสถาบัน เพื่อสร้าง ความรับผิดชอบและ ความตระหนักให้แก่นักศึกษาต่อตนเองและสถาบัน

๔) พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานวินัยนักศึกษาโดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการ แบบองค์รวม ด้วยการสร้างความเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือ ทั้งในระดับบริหารและ ระดับปฏิบัติ

๕) กำหนดการดำเนินงานที่ครอบคลุม กลไกการดำเนินงานด้านหลักสูตรผ่านทาง สาขาวิชา เป็นต้น

๖) ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการออกแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อแสวงหารูปแบบ การเรียนการสอนที่มีส่วนสนับสนุนการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

๗) กำหนดบทบาทอาจารย์ผู้สอนด้านแนวทางการปฏิบัติตนด้านการสอนและการใช้ชีวิต ในสถาบัน เพื่อสร้างการเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์

๘) กำหนดบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อออกแบบการปฏิบัติภารกิจในฐานะผู้แทนของ สถาบันในการ ดูแลนักศึกษารายบุคคล

๙) กำหนดบทบาทงานกิจการนักศึกษา เพื่อออกแบบการปฏิบัติภารกิจของงานกิจการ นักศึกษาเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา

๑๐) กำหนดบทบาทหน่วยงานในสถาบัน เพื่อออกแบบการปฏิบัติภารกิจในส่วนของ การสนับสนุน การดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัยนักศึกษา

๑๑) สร้างเครือข่ายนักศึกษาร่วมสนับสนุนการส่งเสริมวินัยนักศึกษา

๑๒) ทบทวนระเบียบปฏิบัติทางด้านวินัยนักศึกษาเป็นระยะ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม กับ สภาพการณ์ในปัจจุบัน

๑๓) สร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมเรียนรู้ ร่วมขับเคลื่อนในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานวินัย นักศึกษา

๑๔) สร้างรูปแบบการดำเนินงานวินัยนักศึกษาที่ครอบคลุมถึงแนวทางเชิงป้องกันการกระทำ ผิดวินัย ของนักศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อความร่วมมือกับผู้ปกครอง

๑๕) สร้างแนวทางส่งเสริมวินัยนักศึกษาในสถาบัน เพื่อชี้ชวน ชักนำ ให้นักศึกษาได้ให้ ความสนใจใน เรื่องการประพฤติ ปฏิบัติที่เหมาะสมกับความเป็นนักศึกษา

๑๖) สร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติของนักศึกษา หรือทำให้นักศึกษา มีความ เชื่อมั่นในการประพฤติปฏิบัติของตน เช่น สร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษา เผยแพร่การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบของ นักศึกษา ผ่านสื่อต่าง ๆ ของสถาบัน

๑๗) จัดทำเอกสารเผยแพร่ ระเบียบ ข้อบังคับทางด้านวินัยนักศึกษา เพื่อให้เกิดการรับรู้ ร่วมกันผ่านช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งนี้ ควรให้ครอบคลุมถึง กฎ ระเบียบ การลงโทษ วิธีการร้องทุกข์ วิธีการพิจารณาความผิดและวิธีการพิจารณาโทษที่ยุติธรรมและรวดเร็ว ตลอดจน วิธีการอุทธรณ์

การเสริมสร้างวินัย มีบุคคลสำคัญทางการศึกษาได้ให้แนวคิดในการเสริมสร้างวินัย สรุปได้ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐: ๒๑) ได้ระบุแนวคิดในการสร้างวินัยไว้ ๕ ประการ คือ

๑.การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน โดยให้บุคคลรู้เห็นและปฏิบัติพฤติกรรมที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่อง จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เคยชินที่ดี

๒.การใช้วัฒนธรรมในสังคม เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมเคยชิน เช่น ทำความเคารพด้วยการไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เด็กทำได้โดยง่ายแต่การเข้าแถวไม่ใช้วัฒนธรรมไทย เด็กไม่เห็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอตั้งเช่นการไหว้ของไทย ดังนั้น การไหว้จึงง่ายต่อการปฏิบัติมากกว่าการเข้าแถว

๓.การใช้ข้อจรรยาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรมและสติปัญญา ซึ่งเป็นหลักการทางการศึกษา และหลักพัฒนาจริยธรรม คือ มีความเข้าใจในความสำคัญของสิ่งที่จะกระทำ มีความพอใจและยอมรับในสิ่งที่จะกระทำยอมนำไปสู่ความพร้อมในการกระทำ

๔.การใช้แรงหนุนสภาพจิตใจเป็นการตั้งความมุ่งมั่นหรืออุดมการณ์และพยายามจะปฏิบัติตามเป้าหมายที่มุ่งมั่นไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบ แม้ว่าความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติ หากใช้มากเกินไป จะกลายเป็นการดูถูก ดูหมิ่นผู้อื่นอันเกิดจากการเปรียบเทียบและการพึ่งพากำลังใจจากภายนอก

๕. การใช้กฎเกณฑ์บังคับเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดวินัยได้ชั่วขณะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุมวินัยจะหายไป จึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

พระธรรมปิฎก (๒๕๕๑: ๑๘ - ๒๒) ได้กล่าวถึงวิธีการเสริมสร้างวินัย ไว้ดังนี้

๑.สร้างวินัยด้วยการทำให้เป็นพฤติกรรมเคยชิน การฝึกวินัยที่ดีที่สุดอาศัยธรรมชาติของมนุษย์คือ ใช้ธรรมชาติของมนุษย์มาเป็นเครื่องช่วย คือ ทำให้เป็นไปตามธรรมชาติ หรือสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์นั่นเอง หมายความว่า มนุษย์ที่ดำเนินชีวิตโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับความเคยชินที่เราเป็นอยู่กันทุกวันนี้ เมื่อพบเห็นอะไรแล้วจะปฏิบัติการอะไรอย่างไร เราทำไปตามความเคยชินกันเป็นส่วนใหญ่

๒.สร้างวินัยให้ได้ผลด้วยระบบสัมพันธ์ขององค์รวม การฝึกวินัย คือ ฝึกให้เป็นศีล นั้น จะได้ผลดีต้องอาศัยระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการกันด้วย คือ เป็นระบบองค์รวมที่องค์รวมจะต้องประสานกัน หมายความว่า การฝึกฝนพัฒนามนุษย์หรือ การศึกษานี้จะต้องให้องค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ประสานไปด้วยกัน ทำให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์แล้วสิ่งที่ฝึกนั้น จะกลายเป็นชีวิตจริงของเขา ฉะนั้น เวลาเราฝึกทำอะไรอย่างหนึ่งจึงต้องดูทั้งสามด้าน คือ

๒.๑ ด้านพฤติกรรม ถ้าเขามีพฤติกรรมที่ดีด้วยความเคยชินก็ดีแล้ว

๒.๒ ด้านจิตใจ ถ้าเขามีความพึงพอใจหรือมีความสุขในการทาพฤติกรรม นั้น พฤติกรรมนั้นจะมั่นคงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นทางด้านจิตใจ จะต้องดูว่าทำอย่างไรจะ让他ตั้งอยู่ในวินัยด้วยความสุข มีความพึงพอใจ

๒.๓ ด้านปัญญา ถ้าเขามีความรู้เข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำหรือพฤติกรรม นั้น ความรู้ความเข้าใจนั้นก็มาหนุนองค์ประกอบฝ่ายจิตใจทำให้เขายังมีความพอใจและความสุขในการปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นยิ่งขึ้นไปอีก

๓. สร้างวินัยโดยใช้ปัจจัยอื่นช่วยเสริม วินัยทำให้เกิดความสุข และประพฤติปฏิบัติด้วยความพึงพอใจ โดยใช้ปัจจัยอย่างอื่นมาช่วยอีกก็ได้ เช่น มีกัลยาณมิตรคอยกวดอย่างว่า ถ้าครูอาจารย์น่ารักทำให้เด็กมีความอบอุ่น สบายใจ เด็กก็อยากจะทำตามที่ครูอาจารย์ที่เขารัก เคารพ และศรัทธา นั่นพอพูดอะไรลูกศิษย์ก็อยากทำ และเขาก็มีความสุขที่จะทำตามด้วย วินัยก็เกิดได้ง่าย

๔. สร้างวินัยด้วยแรงหนุนของสภาพจิตใจ อีกวิธีหนึ่งซึ่งเอาปัจจัยมานำ คือ การตั้งเป็นอุดมคติในจิตใจ ทำให้ใจมีความฝักใฝ่มุ่งมั่นอย่างแรง เช่น คนชาติหนึ่งตั้งเป้าหมายใฝ่ฝันว่า ชาติเราจะต้องยิ่งใหญ่มีชื่อเสียงปรากฏไปทั่วโลกว่าเป็นชาติที่มีวินัย เพื่อให้ชาติของเรายิ่งใหญ่ ขอให้คนของเราปฏิบัติอย่างนี้ ๆ ด้วยความที่ใฝ่เป้าหมายอย่างแรง เป็นอุดมคติ ใฝ่ตั้งใจจริงจังอย่างนี้ ก็ทำให้คนปฏิบัติตามวินัยได้

๕. สร้างวินัยโดยใช้กฎเกณฑ์บังคับ อีกวิธีหนึ่งคือการสร้างวินัยโดยใช้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์บังคับควบคุม โดยมีการลงโทษ วิธีนี้ก็สร้างวินัยได้แต่เป็นวิธีที่ไม่ดีและไม่ถูกต้อง ไม่เข้ากับหลักการของธรรม เป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง คือ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของกฎธรรมชาติ มนุษย์จะมายัดเยียดเอาศีลใส่ให้แก่กันไม่ได้ ศีลเกิดจากการฝึกให้มีขึ้นในตัวตน อย่างไรก็ตาม การใช้กฎเกณฑ์บังคับนี้ บางครั้งได้ผลเมื่อกฎเกณฑ์นั้นไม่บีบบังคับรุนแรงเกินไป และมีช่วงเวลายาวพอที่จะให้คนผ่านเข้าสู่ความเคยชินจนเขาไม่รู้ตัวพอกลายเป็นความเคยชินไปแล้วก็เข้าสู่กฎธรรมชาติตามวิธีแรกคือ เป็นวินัยพื้นฐานที่เกิดขึ้นโดยการสร้างพฤติกรรมเคยชิน มันกลายเป็นเรื่องของความเคยชินตามธรรมชาติที่มารับทอดจากการใช้อานาจบีบบังคับอันนั้นต่างหากที่ได้ผล การใช้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับมาฝึกวินัยให้คนมีศีลนี้ มีวิธีที่จะทำให้ได้ผลได้โดยไม่ให้อยู่แค่เป็นการใช้อานาจกดบีบบังคับและลงโทษ แต่ต้องให้จิตใจของคนเกิดความรู้สึกสำนึกว่าเป็นการฝึก โดยให้เขาเข้าใจ มองเห็นเหตุผลและประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับนั้น ๆ ความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในการฝึกนี้ จะทำให้เขาเกิดมีความพึงพอใจหรือความเต็มใจขึ้นมาในระดับหนึ่งที่จะทำตาม และก็ทำให้ได้ผล ซึ่งก็คือทำให้เข้าสู่ระบบการศึกษาที่แท้จริง โดยมีองค์ประกอบสามส่วน คือ พฤติกรรม สภาพจิตใจ และปัญญา เข้ามาประสานกัน

การลงโทษทางวินัย

การลงโทษทางวินัย ได้มีคนให้คานิยามไว้เป็นจำนวนมาก สรุปได้ดังนี้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (๒๕๔๓: ๔๐) กล่าวว่า การลงโทษ หมายถึง การให้ผลกรรมหลังจากแสดงพฤติกรรมทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง ซึ่งผลกรรมที่เกิดขึ้นนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นสิ่งที่ไม่พึงพอใจ หากแต่จะเป็นอะไรก็ได้ที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น แล้วทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง ประเทือง ภูมิภทราคม (๒๕๔๐: ๑๘๔ - ๑๘๕) ได้กล่าวถึงการลงโทษไว้ว่า ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในสังคมจะพบว่า มีการนำเอาสภาพการณ์หรือสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น การตัดสินใจลงโทษจำคุก การปรับการให้สอบตก การตำหนิ การไม่ให้การยอมรับ เป็นต้น สภาพการณ์และสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจที่ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรมนั้นมีความแตกต่างจากสภาพการณ์หรือสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน ทั้งในแง่ของประเภทและวิธีการที่ใช้ หากไม่มีความจำเป็นแล้วจงพยายามหลีกเลี่ยงการใช้การลงโทษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะการลงโทษอาจเกิดผลข้างเคียงตามมาหลายประการ

การลงโทษ หมายถึง การให้ผลกรรมที่ไม่ต้องการหรือการให้ผลกรรมหลังจากแสดงพฤติกรรมทำให้พฤติกรรมนั้น ลดลงหรือยุติลง

เทคนิคขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านวินัยนักศึกษา

เมื่อความปรากฏว่านักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ประพฤติผิดวินัย หรือมีการกล่าวหาว่านักศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยนักศึกษา นักศึกษาผู้นั้นต้องได้รับการดำเนินการทางวินัยนักศึกษา ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การสอบสวนหาข้อเท็จจริง
๒. การลงโทษทางวินัยนักศึกษา
๓. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา

การสอบสวนหาข้อเท็จจริง

การสอบสวนหาข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการดำเนินการทางวินัยนักศึกษากับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ประพฤติผิดวินัยนักศึกษา หรือมีการกล่าวหาว่านักศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยนักศึกษา นักศึกษาผู้นั้นต้องได้รับการดำเนินการทางวินัยนักศึกษาตามข้อบังคับนี้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ (เจริญ แฉกพิมาย, ๒๕๕๒: ๑๔ - ๒๘) ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง โดยคณบดีแล้วแต่กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์และการกระทำความผิดวินัยนักศึกษา พร้อมให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยนักศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการวินัยนักศึกษา โดยอาจพิจารณาแต่งตั้งจากอาจารย์ผู้สอน หรือจะแต่งตั้งจากผู้อำนวยการหรือบุคคลที่เห็นสมควรก็ได้ แต่หากกรณีการประพฤติ ผิดวินัยหรือการกล่าวหาว่าการกระทำผิดวินัยของนักศึกษาเป็นการกระทำผิดชัดแจ้งและลักษณะของ การกระทำผิดไม่ซับซ้อนมีเจื่อนำ และผู้กระทำผิดให้การยอมรับ หรือเป็นความผิดเล็กน้อยไม่ร้ายแรงให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณบดี เรียกนักศึกษานั้นมาดำเนินการทางวินัยและให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นเสียโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

๒. หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบสวนเพื่อหาความจริงให้ปรากฏตามเวลาที่ผู้มีอำนาจสั่งการกำหนดไว้ ๖๐ วัน แม้บางคนจะไม่เคยทำหน้าที่นี้มาก่อนแต่เมื่อได้รับมอบหมายก็ต้อง ดำเนินการตามหน้าที่ของตนดังนี้

- ๒.๑ แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๒ รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณี หรือพยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ ที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่ผู้สอบสวนเห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือยหรือเพื่อประวิงเวลา
- ๒.๓ ข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณีพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- ๒.๔ ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ ออกไปตรวจสอบสถานที่

๓.จรรยาบรรณของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

จรรยาบรรณของกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นสิ่งสำคัญของตัวกรรมการที่ได้รับความไว้วางใจ เพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง ดังนั้น หากกรรมการมีความประพฤติตามจรรยาบรรณแล้ว และเป็นที่ไว้วางใจของผู้ถูกสอบสวน การสอบสวนก็จะราบรื่นสำเร็จได้โดยเร็ว โดยมีคุณสมบัติประกอบไปด้วย

- ๓.๑ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกสอบสวน
- ๓.๒ อำนวยความยุติธรรมแก่คู่กรณีอย่างเสมอภาค โดยถูกต้องตามหลักกฎหมายและศีลธรรม
- ๓.๓ แสวงหาและรวบรวมหลักฐานตามหลักเกณฑ์ ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๓.๔ วิเคราะห์ข้อเท็จจริงให้ได้เหตุผลอันน่าเชื่อถือว่าผู้ใดผู้หนึ่งได้กระทำความผิด
- ๓.๕ ให้ความสำคัญในการให้การคุ้มครองพยาน
- ๓.๖ รักษาความลับในการสอบสวน

๔.การเตรียมการดำเนินการสอบสวนล่วงหน้าของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

การดำเนินการตามขั้นตอนนี้อาจเป็นการเตรียมการของกรรมการแต่ละคนหรือประธานจัดการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่วมกันก็ได้ ดังนี้

๔.๑ แจ้งวันที่รับทราบคำสั่งต่อคณะกรรมการ เพื่อใช้เป็นวันเริ่มต้นกำหนดระยะเวลาการสอบสวนข้อเท็จจริง ตามคำสั่ง (ถ้ามี)

- ๔.๒ ศึกษาจุดมุ่งหมายของคำสั่ง
- ๔.๓ ศึกษาข้อกล่าวหาว่าเป็นเช่นไร
- ๔.๔ ศึกษาเรื่องราวพร้อมกับทำความเข้าใจในข้อเท็จจริงว่าเป็นมาอย่างไร
- ๔.๕ ศึกษา คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๖ ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุด้วยตนเอง (ถ้ามี)
- ๔.๗ พิจารณาจะเรียกสอบสวน ใครก่อน ใครหลัง
- ๔.๘ พิจารณาตั้งประเด็นให้สอดคล้องกับรูปเรื่องในการซักถาม
- ๔.๙ จัดเตรียมแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อดำเนินการสอบสวน
- ๔.๑๐ ศึกษาคดีว่าเป็นมาอย่างไร
- ๔.๑๑ ตรวจสอบภูมิหลังของผู้ถูกสอบสวน
- ๔.๑๒ วิเคราะห์เพื่อกำหนดเวลา สถานที่ เพื่อที่จะให้ผู้ถูกสอบสวนหรือพยานจะไม่เกิดความวิตกกังวล เครียด โดยกำหนดเวลาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อเป็นการผ่อนคลายและให้เกิดการร่วมมือกัน

๕.การจดบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

๕.๑ ต้องให้ผู้ถูกสอบสวนเล่าทุกสิ่งทุกอย่างที่รู้เห็นมาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้นด้วยวาจา ตั้งแต่ต้นจนจบและซักถามจนเข้าใจเรื่องราวจากการให้ถ้อยคำ จนกระจ่างที่สุดจึงเริ่มบันทึก

- ๕.๒ การจดบันทึกต้องจดให้ตรงกับที่ให้ถ้อยคำและตรงประเด็น
- ๕.๓ ผู้ซักถามจะถามอย่างไร ผู้บันทึกต้องรู้ว่าข้อกล่าวหา มีประเด็นอย่างไร
- ๕.๔ ผู้บันทึกต้องพิจารณาถึงผู้ถูกสอบสวนที่ให้ถ้อยคำว่าเป็นใครบ้าง เช่น เป็นพยาน เป็นผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นผู้กล่าวหา เป็นต้น

๕.๕ ต้องบันทึกผู้รู้เห็นเหตุการณ์ทุกคน แม้จะมีข้อเท็จจริงเหมือนกัน

๕.๖ คำว่า “ไม่รู้” “ไม่เห็น” จะต้องบันทึกไว้อย่าปล่อยให้ว่าง

๕.๗ พยานแวดล้อมในกรณีไม่มีประจักษ์พยานเป็นเรื่องสำคัญ

๕.๘ การสอบถามปากคาและการให้ถ้อยคำต้องสอดคล้องกันในตัว คือ ใครทำอะไรกับใครที่ไหน เมื่อไร ทำไม่ ทำอย่างไร ผลเป็นอย่างไร

๕.๙ ผู้ถูกสอบสวนให้ถ้อยคำพาดพิงใคร ต้องสอบปากคำผู้ที่ถูกพาดพิงถึงด้วย

๕.๑๐ เมื่อบันทึกถ้อยคำผู้ถูกสอบสวนเรียบร้อยแล้ว ต้องให้ผู้ถูกสอบสวนอ่านถ้อยคำที่บันทึกไว้ หรืออ่านให้ผู้ถูกสอบสวนฟังอีกครั้งหนึ่ง แล้วบันทึกว่า “อ่านแล้ว” หรือ “อ่านให้ฟังแล้ว” รับรองว่าถูกต้องจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

๕.๑๑ การสอบสวนเพิ่มเติมทุกครั้งต้องอ่านข้อความถ้อยคำที่บันทึกไว้เดิมให้ผู้ถูกสอบสวนฟังก่อนทุกครั้ง

๖.การรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

การรายงานผลการสอบสวนต่อผู้มีอำนาจสั่งการ เป็นขั้นตอนลำดับที่ผู้มีอำนาจสั่งการใช้ประกอบดุลพินิจที่จะตัดสินใจในการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป หากการสอบสวนผิดพลาดการรายงานผลก็ผิดพลาดไปด้วยทำให้ขั้นตอนลำดับต่อไปเกิดความผิดพลาดทั้งหมด ดังนั้น ขั้นตอน ส่วนนี้ควรชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ พอสมควรกะทัดรัด เข้าใจง่าย ตั้งแต่เริ่มต้นของเรื่องของเหตุการณ์จนไปจบกระบวนการพร้อมเสนอความเห็นของคณะกรรมการหรือความเห็นแย้งของคณะกรรมการที่ไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผล ซึ่งมีโครงสร้างการรายงานผล ๓ ส่วน ดังนี้

๖.๑ ส่วนคำนำ (Introduction) เป็นส่วนที่กล่าวถึงเหตุผลที่มีการสอบสวนที่มาของมูลเหตุจนนำไปสู่การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ หรือเป็นการกล่าวถึงที่ไปที่มาของคณะกรรมการชุดนี้ จากสาเหตุอะไร ให้ทำอะไร ใช้เวลาเท่าไร ตามคำสั่งของหน่วยงานอะไร เลขที่คำสั่งอะไร ลงวันที่เท่าไร

๖.๒ ส่วนเนื้อเรื่อง (Discussion) เป็นการสรุปเนื้อเรื่องทั้งหมดที่ได้จากการสอบสวนที่เชื่อมโยงกันของเรื่องนั้น ๆ ทั้งที่ ผู้เสียหาย ผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเรื่องจนถึงจุดสิ้นสุดแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของเรื่อง ซึ่งการจัดการเชื่อมโยงของเนื้อหานั้นมีวิธีดำเนินการ ๔ วิธี ดังนี้

๖.๒.๑ วิธีการสรุปเนื้อหา โดยอาศัยเวลา วิธีนี้เป็นการเรียกลำดับ และสรุปเนื้อหาตามเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ก่อนหลัง กล่าวคือ สรุปเนื้อหาเรื่องตัวเกิดเหตุการณ์เรื่อยไปว่า ใครทำอะไร อย่างไร ในวันเวลานั้น ๆ ไปจนถึงสิ้นสุดของเวลาที่เป็นอันดับสุดท้าย

๖.๒.๒ วิธีการสรุปเนื้อหา โดยอาศัยพื้นที่ วิธีนี้ก็คล้ายคลึงกับวิธีการสรุปเนื้อหาโดยอาศัยเวลา จะแตกต่างกันตรงที่วิธีนี้เปลี่ยนจากเวลาเป็นสถานที่แทน โดยเริ่มต้นจากวันที่เกิดก่อนและหลังตามลำดับ

๖.๒.๓ วิธีการสรุปเนื้อหา โดยอาศัยเหตุผล วิธีนี้จะกล่าวถึงเนื้อเรื่องที่เป็นสาเหตุของเรื่องเสียก่อน จากนั้นจึงกล่าวถึงผลจากเหตุของเรื่องนั้นตามมา วิธีการนี้ผู้อ่านรายงานจะเข้าใจทันทีว่าการสอบสวนไม่หลงประเด็นผู้สอบสวนเองก็ทำการสอบสวนได้ดี

๖.๒.๔ วิธีการสรุปเนื้อหา โดยอาศัยการตั้งประเด็นปัญหาและการแก้ไขปัญหา วิธีนี้เป็นการสอบสวนที่ผู้สอบสวนได้ตั้งประเด็นไว้ก่อนว่าข้อเท็จจริง การวิเคราะห์มีกี่ประเด็นมากน้อยเพียงใด มีกฎระเบียบ

กำหนดไว้อย่างไร ซึ่งเนื้อหาที่จะระบุไว้ว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) และอย่างไร (How) เป็นเรื่องเป็นราว ตามลำดับแบบการเรียงความ

๖.๓ ส่วนสรุป (Conclustion) ส่วนสรุป เป็นการเขียนสรุปความเห็นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับผลการสอบสวน ใครผิด ใครถูกอย่างไร มีกฎหมายข้อบังคับข้อไหน กำหนดไว้อย่างไร มีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นจุดสำคัญของการสอบสวน เมื่อผู้บังคับบัญชาอ่านแล้ว จะได้เข้าใจและทราบขั้นตอนการดำเนินการต่อไป และพิจารณาสั่งการในเรื่องนั้นต่อไป

สรุปได้ว่าการสอบสวนเป็นกระบวนการที่ต้องแสวงหาสิ่งที่ถูกหรือผิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยที่ผู้สอบสวนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความจริงหรือความเท็จที่จะได้มานั้นมาจากคู่กรณี ซึ่งต่างก็คิดว่าตนเองไม่ผิด พยานหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งต่างฝ่ายก็พยายามสร้างขึ้นมากเพื่อปกป้องตนเอง เพราะผู้ที่ถูกสอบสวนก็จะมีวิธีการปกป้องตนเองจากคณะกรรมการสอบสวนเช่นกัน ดังนั้น ผู้ที่เป็นคณะกรรมการสอบสวนจึงเป็นบุคคลที่มีความเสียสละ อดทน มีไหวพริบ มีโชค ที่จะทำให้ผู้อื่นมีความเชื่อถือไว้วางใจจนนำไปสู่การบอกเล่าความจริง ถึงแม้ว่าความจริงจะปรากฏ จะเป็นเรื่องที่ยากตายแต่โดยวิสัยของกรรมการสอบสวนแล้วจะยังไม่เชื่ออะไร จนกว่าจะได้ดำเนินการสอบสวนจนจบตามขั้นตอน แล้วนำมาวิเคราะห์แล้วเท่านั้น

๗.การลงโทษทางวินัยนักศึกษา

เมื่อการดำเนินการกับผู้ถูกกล่าวหาตามกระบวนการ เมื่อให้เกิดความยุติธรรมครบถ้วนแล้วจึงนำสู่ขั้นตอนการดำเนินการลงโทษทางวินัยนักศึกษา แต่ก่อนการจัดทำคำสั่งใด ๆ ของคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง อันจะมีผลกระทบต่อสิทธิของนักศึกษาและเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมาภายหลังการออกคำสั่ง ดังนั้น ผู้ดำเนินการควรพิจารณาคำสั่งที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้นว่าอยู่ในขอบข่ายดังนี้หรือไม่ คือ

๗.๑ กระบวนการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งลงโทษนักศึกษาชอบด้วยกฎ ระเบียบ หรือกฎหมาย หรือไม่ เช่น นักศึกษาได้มีโอกาสชี้แจงแสดงเหตุผลต่อผู้มีอำนาจหน้าที่หรือไม่ ฯลฯ

๗.๒ คำสั่งที่จะลงโทษนักศึกษาชอบด้วยกฎ หรือระเบียบ กฎหมายที่มีอยู่หรือไม่ กล่าวคือการกระทำผิดที่จะออกคำสั่งลงโทษมีข้อห้ามและบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนหรือไม่

๗.๓ การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจสั่งการกำหนดโทษชอบด้วยเหตุผลถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบหรือกฎหมายที่มีอยู่หรือไม่ เช่น การตักเตือน ภาคทัณฑ์และทำทัณฑ์บน พักการศึกษาโดยกำหนดระยะเวลา ระเบียบการออกใบแสดงผลการศึกษา ใบรับรอง ประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตร โดยกำหนดระยะเวลา ให้พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาโดย ให้ออก ไล่ออก หรือโทษอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการวินัยนักศึกษากำหนด

๘.การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา

๘.๑ การอุทธรณ์เป็นกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องอีกขั้นหนึ่งเพื่อให้เกิดความยุติธรรม นักศึกษาที่ถูกมหาวิทยาลัย คณะ หรือหอพักนักศึกษา สั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษาไม่ร้ายแรงที่มีอัตราโทษต่ำกว่าพักการศึกษา มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่ออธิการบดีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษ โดยยื่นเรื่องผ่านงานพัฒนานักศึกษา

๘.๒ รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย มีอำนาจวินิจฉัยเพื่อยกอุทธรณ์เพิ่มโทษ ลดโทษ บรรเทาโทษ ยกโทษแล้วแต่กรณีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และคำวินิจฉัยของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายให้ถือเป็นที่สุด

๘.๓ นักศึกษาที่ถูกมหาวิทยาลัยส่งลงโทษวินัยร้ายแรงที่มีอัตราโทษตั้งแต่พักการศึกษา มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่ออธิการบดีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษ โดยยื่นเรื่องผ่านงานพัฒนานักศึกษา

๘.๔ คณะบดีมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน เพื่อพิจารณาเสนอข้อมูลประกอบการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดของอธิการบดี เพื่อสั่งยกอุทธรณ์ เพิ่มโทษ ลดโทษ บรรเทาโทษหรือยกโทษแล้วแต่กรณีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษและคำวินิจฉัยของคณะบดีให้ถือเป็นที่สุด

๘.๕ ในระหว่างการยื่นอุทธรณ์นักศึกษายังคงได้รับโทษตามคำสั่งนั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุผลพิเศษ อันควรได้รับการบรรเทาโทษไว้ก่อน (การยื่นอุทธรณ์ไม่ถือว่าเป็นเหตุผลพิเศษ) ให้นักศึกษายื่นคำร้องต่อคณะบดีพร้อมเหตุผลพิเศษนั้น เพื่อขอบรรเทาโทษ โดยแสดงเหตุผลชี้แจงให้เห็นเป็นพฤติการณ์พิเศษเพื่อขอบรรเทาโทษไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำวินิจฉัย

กระบวนการดำเนินงานด้านวินัยนักศึกษา

ที่	ผังกระบวนการ/กระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	รับเรื่องร้องเรียน	รับเรื่องร้องเรียน จากผู้ที่ร้องเรียน	๑ ชั่วโมง	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์
๒	เสนอชื่อบุคลากร/แต่งตั้งเป็น คณะกรรมการสอบสวน	วิทยาเขตตรง ดำเนินการแต่งตั้งคำสั่ง คณะกรรมการสอบสวนการกระทำ ความผิดของนักศึกษา	๒๐ นาที	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์
๓	ดำเนินการสอบสวน ผู้กระทำความผิด และเสนอบทลงโทษ	ดำเนินการสอบสวนผู้กระทำความผิด และเสนอบทลงโทษ แก่รองอธิการบดี ประจำวิทยาเขตตรง	๔ ชั่วโมง	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์
๔	พิจารณาผลการสอบสวน	รองอธิการบดีพิจารณาผลการลงโทษ	๒ วัน	คณบดี
๕	แจ้งนักศึกษาผู้กระทำความผิด ตามประกาศและบทลงโทษ	วิทยาเขตตรง ดำเนินการแจ้งผลการ ลงโทษ เพื่อให้สังกัดรับทราบ	๑๐ นาที	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์
๖	ควบคุมการปฏิบัติงาน ของนักศึกษากรณีได้รับ โทษบำเพ็ญประโยชน์	หากโทษบำเพ็ญประโยชน์ สังกัด ดำเนินการติดตามให้นักศึกษาบำเพ็ญ ประโยชน์จนครบตาม ชั่วโมง ที่ลงโทษ	๓๐ วัน	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์
๗	จัดเก็บข้อมูลการกระทำความผิด ของนักศึกษาในสังกัด	จัดเก็บข้อมูลการกระทำความผิดของ นักศึกษาในสังกัด	๑๐ นาที	งานพัฒนา นักศึกษาและศิษย์ เก่าสัมพันธ์

การดำเนินการบันทึกด้านวินัยนักศึกษา สามารถดำเนินการได้ ๒ ช่องทาง ดังนี้

๑.ผ่านกระบวนการสอบสวนจากคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน โดยใช้บันทึกข้อความ “แบบบันทึกด้านวินัยนักศึกษา” ตัวอย่างดังแนบ

บันทึกข้อความ

แบบบันทึกด้านวินัยนักศึกษา

ส่วนราชการ งานพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

มทร.ศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง โทร ๐๘ ๐๑๔๕ ๘๒๕๘ โทรสาร ๐ ๓๕๒๐ ๔๐๕๙

ที่ อว ๐๖๕๕.๓๓/ วันที่

เรื่อง

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

เนื่องด้วย(นาย/นางสาว).....รหัสนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....ชั้นปีที่.....อาจารย์ที่ปรึกษา.....

มีการประพฤติผิดระเบียบวินัยนักศึกษา ในเรื่อง

☐ แต่งกายผิดระเบียบบ่อยครั้ง	☐ ทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย
☐ พกพาอาวุธ	☐ ลักขโมย
☐ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น	☐ เล่นการพนัน
☐ เสพย์สิ่งเสพติด	☐ ทะเลาะวิวาท
☐ อื่น ๆ	

เหตุเกิดเมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

สถานที่เกิดเหตุ.....

บันทึกสอบสวนข้อเท็จจริง(อย่าละเอียด).....

โดยได้ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่า (นาย/นางสาว).....กระทำความผิดจริง

การพิจารณาการลงโทษของคณะกรรมการ

☐ ว่ากล่าวตักเตือน	☐ หักคะแนนความประพฤติคะแนน
☐ ให้ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์	☐ เชิญผู้ปกครองมารับทราบการสั่งพักการเรียน
☐ เชิญผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บน	☐ เชิญผู้ปกครองมาให้ย้ายสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้กระทำผิด

(.....)

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

ความเห็นของคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

๒.ผ่านกระบวนการสอบสวนจากคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีการบันทึกผ่าน Google Forms : “แบบบันทึกด้านวินัยนักศึกษา”

แบบบันทึกด้านวินัยนักศึกษา

<https://docs.google.com/forms/d/1NnoraRN13kVW65GbDWtSKLb7nyxZDTaFFip5bxzyyQk/edit>

หรือ QR-CODE

ปัจจุบันคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น เช่น การแต่งกายด้วยชุดนักศึกษา ชุดกิจกรรม ชุดพลະ และชุดปฏิบัติการ ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับนักศึกษา ในการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย โดยทางคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้สื่อออนไลน์ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัย

สำหรับช่องทางออนไลน์ มีดังนี้

- Facebook : สโมสรนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- Facebook : ฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : นักศึกษารหัส ๖๓ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : นักศึกษารหัส ๖๔ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : นักศึกษาใหม่รหัส ๖๕ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : นักศึกษาใหม่รหัส ๖๖ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : สโมสรนักศึกษา คณะวิศวะ - เทคโนโลยี
- กลุ่มไลน์ : สโมสรนักศึกษา ๒๕๖๕
- กลุ่มไลน์ : สโมสรนักศึกษา ๒๕๖๖

ภาพประกอบ

การประชาสัมพันธ์การแต่งกายของนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยผ่านช่องทางออนไลน์กลุ่มต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึง และถูกต้อง

สำหรับการใช้สื่อออนไลน์ครอบคลุมถึงการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างให้นักศึกษาได้รับทราบอย่างทันที่ ข้อมูลเป็นปัจจุบันและมีการเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ

ข้อสรุป

งานด้านวินัยนักศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษา งานที่มีหน้าที่ส่งเสริมนักศึกษาให้เป็นผู้มี ระเบียบวินัย มีบุคลิกภาพที่ดี เคารพกฎหมายบ้านเมืองและกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศของมหาวิทยาลัย โดยไม่ทำความเสียหายมาสู่ตนเอง หมู่คณะ หรือมหาวิทยาลัย และส่งเสริมนักศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ และประกอบด้วยความดี จริยธรรม เพราะการที่สถาบันทางการศึกษาได้กำหนดระเบียบวินัยให้นักศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ จึงทำให้นักศึกษามีความสามารถในการที่จะควบคุมตนเอง และเคารพสิทธิของผู้อื่นได้พัฒนาบุคลิกภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข จากที่กล่าวถึงวิธีการสร้างวินัยตามที่กล่าวมาทั้งหมด

การเสริมสร้างพัฒนาวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ได้ผลที่สุดในการฝึกอบรมเยาวชน เพราะระเบียบวินัยมีได้ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิดแต่หากสามารถทำให้บุคคลแต่ละคนมีระเบียบวินัยเกิดขึ้นในจิตใจขึ้นได้ บุคคลนั้นก็ได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลที่ผ่านการฝึกฝนดีแล้ว และหากบุคคลเช่นนี้เป็นคนส่วนใหญ่ในสังคม สังคมนั้นก็จะได้ชื่อว่าเป็นสังคมที่สงบสุข

การพัฒนางานด้านวินัยนักศึกษา จะช่วยให้คณาจารย์ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการด้านวินัยนักศึกษา เพื่อให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งสร้างความเข้าใจในการดำเนินการด้านวินัยนักศึกษาอย่างถูกต้อง